



SPREEK  
TAAL 2

# Familie & vrienden



*vanDale*

VOOR BEGINNENDE SPREKERS VAN  
HET NEDERLANDS (NIVEAU A1-A2)



# Familie & vrienden

- |                                               |       |
|-----------------------------------------------|-------|
| 1. Weer verliefd!                             | p. 1  |
| 2. Nog een kindje                             | p. 8  |
| 3. Mijn dochter doet<br>wat ze wil            | p. 16 |
| 4. Ik zorg voor mijn vader                    | p. 23 |
| 5. Praktijkopdracht                           | p. 31 |
| 6. Overzicht woorden en<br>standaardzinnetjes | p. 32 |
| 7. Begeleidershandleiding                     | p. 33 |
| 8. Suggesties voor extra<br>materiaal         | p. 51 |



bekijk foto / plaatje /  
ding / mens



praat samen



wijs aan



luister naar begeleider /  
andere mensen



luister naar audio op  
[www.vandale.nl/spreektaal](http://www.vandale.nl/spreektaal)



tik op de tafel



sta op



een spelletje



naar buiten



kijk in de handleiding

# 1. Weer verliefd!



## 1. Bekijk de foto en praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?

Hoe kijken deze mensen?

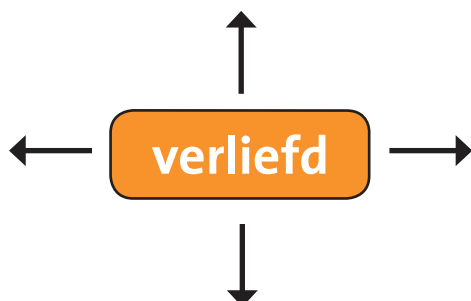
Wanneer was jij voor het laatst verliefd?

Vertel over je eigen situatie.

Ben je getrouwd? Heb je kinderen?



2. Praat met je begeleider. Waar denk je aan bij het woord 'verliefd'?



3. Luister naar het gesprek *Ik ben weer verliefd!*.  
Je hoort Manon en Gülsen. Zij drinken samen een kopje koffie.



4. Luister nog een keer naar het gesprek. Je begeleider leest een aantal zinnen voor. Zijn de zinnen goed? Zeg ja of nee.

1. Manon is verliefd op Dogan.
2. Dogan komt uit Marokko.
3. Manon heeft hem ontmoet op een feest van haar werk.
4. Manon en Dogan zijn allebei gescheiden.
5. Dogan heeft één zoon.
6. Manon en Dogan gaan morgen samen een kopje koffie drinken.



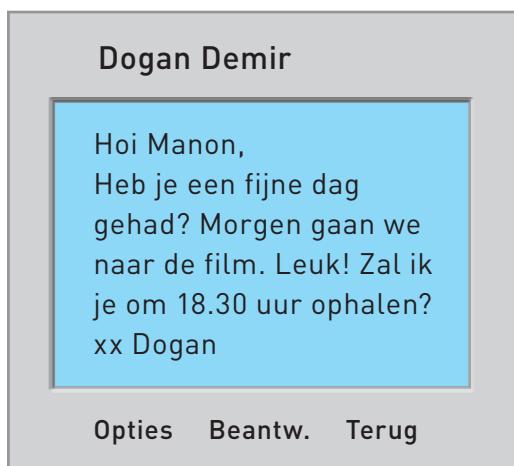
**5. Luister naar je begeleider. Je begeleider leest steeds een zin voor. Wat hoor je? Wijs het antwoord aan.**

1. Het gaat goed. Ik ben ..... .
  - a. verliefd
  - b. getrouwd
2. Ik heb Dogan ..... op een feest.
  - a. gezien
  - b. ontmoet
3. Hij is van Turkse ..... .
  - a. afkomst
  - b. afloop
4. We zijn ..... gescheiden.
  - a. allebei
  - b. alle twee
5. Morgen gaan we naar de .....!
  - a. film
  - b. verjaardag



**6. Kijk naar de sms. Je begeleider leest hem voor. Geef antwoord op de vraag.**

Dogan stuurt een sms naar Manon.



Waarom stuurt Dogan een sms?





7. Luister naar het telefoongesprek *Ze waren de hele tijd samen.*  
Je hoort Gülsen en Ayse.



8. Luister nog een keer naar het telefoongesprek en wijs aan.

Hoe denkt Ayse over de nieuwe vriend van Manon?



Welk plaatje past bij Dogan?



9. Taalriedel

Hoe gaat het?

Hoe gaat het?

Goed! Ik ben verliefd.

Goed! Ik ben verliefd.

O, wat leuk! Ken ik hem?

O, wat leuk! Ken ik hem?

Nee, dat geloof ik niet.

Nee, dat geloof ik niet.

Waar heb je hem ontmoet?

Waar heb je hem ontmoet?



Op het feest van Milou.

Op het feest van Milou.

Wanneer zie je hem weer?

Wanneer zie je hem weer?

Morgen, want dan gaan we naar de film.

Morgen, want dan gaan we naar de film



## 10. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Gaat het wel goed met je?
2. Ja, dat klopt.
3. Ik ben weer verliefd!
4. Dat geloof ik niet.
5. Ik heb hem ontmoet op een feest.
6. We hebben de hele avond gepraat.
7. Nou, dat klinkt goed.
8. Ik heb groot nieuws.
9. Ze heeft niet veel geluk in de liefde.
10. We spreken elkaar snel!



## 11. Zeg het gesprek na.

|         |                                    |
|---------|------------------------------------|
| Gülsen: | Hoe gaat het?                      |
| Manon:  | Goed. Ik ben verliefd.             |
| Gülsen: | Wat leuk! Waar heb je hem ontmoet? |
| Manon:  | Op het feest van Milou.            |
| Gülsen: | O, wat spannend. Hoe heet hij?     |
| Manon:  | Dogan. Hij is gescheiden.          |
| Gülsen: | Heeft hij kinderen?                |
| Manon:  | Nee.                               |
| Gülsen: | Wanneer zien jullie elkaar weer?   |
| Manon:  | Morgen, we gaan naar de film.      |



## 12. Zeg het gesprek na.

Gülsen: Heb je het al gehoord?  
Aise: Wat?  
Gülsen: Manon is verliefd.  
Aise: Zeker op Dogan.  
Ze waren samen op het feest.  
Gülsen: Leuk voor haar, hè?  
Aise: Ik hoop dat het goed gaat.  
Hoe gaat het met jou?  
Gülsen: Druk met mijn werk en mijn studie.  
Aise: Jij hebt geen tijd voor de liefde!  
Gülsen: We spreken elkaar snel.  
Aise: Doe.



## 13. Maak het gesprek compleet.

Je gaat op bezoek bij je zus. Je bent vrolijk. Je wilt haar vertellen over je nieuwe vriend. Voer een gesprek met je zus.

Elsa: Wat ben je vandaag vrolijk!  
Ik: .....  
Elsa: Wat leuk! Ken ik hem?  
Ik: .....  
Elsa: Waar heb je hem ontmoet?  
Ik: .....  
Elsa: Vertel eens wat meer over hem?  
Ik: .....  
Elsa: Wanneer zie je elkaar weer?  
Ik: .....  
Elsa: Veel plezier!  
Ik: .....





#### 14. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Stel de ander vragen over zijn man of vrouw, vriend of vriendin.



#### 15. Praat met je begeleider.

Kijk naar de plaatjes. Vertel je begeleider over de man op de plaatjes.



1m75



45 jaar



Rotterdam



#### 16. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen. Bedenk je eigen verhaal.



Wie zijn deze mensen?

Waar zijn ze?

Hoe voelen ze zich?

Waar hebben ze elkaar ontmoet?

Waar werken ze?

Met wie wonen ze?

## 2. Nog een kindje



### 1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?

Heb je zelf een kind/kinderen?

Wanneer is je kind geboren?

Er is bij je burens een baby geboren. Wat doe je dan?

Is dat anders dan in het land waar je geboren bent?



### 2. Bekijk het plaatje en praat met je begeleider.



In de tuin van een vriend staat dit bord.

Hoe heet het dier dat op het bord staat?

Waarom staat dit bord in de tuin?

In Nederland zetten veel mensen zo'n bord in de tuin.  
Wat vind jij van deze gewoonte? Ken je in jouw geboorteland ook zo'n soort gewoonte?



3. Luister naar het telefoongesprek *Op kraambezoek*.  
Je hoort een gesprek tussen Marian en Klaas.



4. Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.



Wie is Marian?

Waarom belt Klaas?

Hoe kennen Klaas en Julia elkaar?

Hoe laat wil Klaas met zijn collega's op bezoek komen?

Welk advies geeft de kraamverzorgster aan Klaas?



## 5. Praat met je begeleider.

Marian is kraamverzorgster.

Wat doet een kraamverzorgster?

Kijk naar de plaatjes als je het niet weet.



Kent jouw geboorteland dit beroep ook?



## 6. Luister naar het gesprek *Hoe gaat het met de baby?*. Je hoort een gesprek tussen Klaas en Julia.



## 7. Luister nog een keer naar het gesprek. Wijs aan en geef antwoord.

Wijs het juiste plaatje aan.

Hoe voelt Julia zich, volgens jou?



Waarom heb je dit plaatje gekozen?



**8. Luister naar je begeleider. Hoeveel woorden hoor je?**



**9. Luister naar je begeleider. Je begeleider leest steeds een zin uit een gesprek voor. Welk woord hoor je?**

1. Goedemorgen. Julia slaapt op dit ..... .
2. Kan ik een boodschap .....?
3. Nou, ik wilde vanmiddag even op ..... komen.
4. Samen met Marijke. We zijn ..... van Julia.
5. Misschien is het ..... als u over een uurtje terugbelt.
6. Goed, dan doe ik ..... .



**10. Luister naar je begeleider. Wat kun je zeggen?  
Wijs het goede antwoord aan.**

Hoera!

Onze dochter is geboren.

Gefeliciteerd!

Dank je wel.

Kunt u over een uurtje  
terugbellen?

Prima, dan doe ik dat.

Leuk dat u er bent.

Hoe gaat het met de baby?

Goed! Ze is heel lief.

Goed! Ze is wel jaloers.

Ik vind het wel druk met twee kinderen.

Ja ik hoop het.

Ja, dat lijkt mij ook.



## 11. Taalriedel

Met Marian.

Met Marian.

Goedemorgen, met Klaas.

Goedemorgen, met Klaas.

Ik ben op zoek naar Julia.

Ik ben op zoek naar Julia.

Ze slaapt.

Ze slaapt.

Kan ik een boodschap doorgeven?

Kan ik een boodschap doorgeven?

Ik wil vanmiddag langskomen.

Ik wil vanmiddag langskomen.

Hoe laat wilt u komen?

Hoe laat wilt u komen?

Om een uur of vier.

Om een uur of vier.

Oké. Ik zal het doorgeven.

Oké. Ik zal het doorgeven.

Hoi Klaas.

Hoi Klaas.

Hoi Julia.

Hoi Julia.

Is Marijke niet meegekomen?

Is Marijke niet meegekomen?

Nee, ze is nog aan het werk.

Nee, ze is nog aan het werk.

Wil je de baby even zien?

Wil je de baby even zien?

Ja leuk.

Ja leuk.







## 12. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Gefeliciteerd met jullie dochter.
2. Leuk dat je er bent.
3. Het was nog druk op het werk.
4. Ze komt een andere keer op kraambezoek.
5. Ze is een heel lieve baby.
6. Is je man al weer aan het werk?
7. Gelukkig is de kraamverzorgster er nog.
8. Wil je haar even vasthouden?



## 13. Zeg het gesprek na.

Marian: Met Marian Visser.  
Klaas: Met Klaas Hooghout. Ik ben op zoek naar Julia.  
Marian: Julia slaapt op dit moment. Kan ik een boodschap doorgeven?  
Klaas: Graag. Ik wilde vanmiddag even langskomen.  
Ik kom met een collega.  
Marian: Hoe laat wilt u komen?  
Klaas: Om een uur of vier.  
Marian: Prima. Ik zal het doorgeven.



## 14. Zeg het gesprek na.

Klaas: Gefeliciteerd met jullie dochter.  
Marian: Bedankt. Leuk dat je er bent.  
Klaas: Hoe gaat het met de baby?  
Marian: Met Diana gaat het goed. Ze is een lieve baby.  
Ze eet en slaapt goed.  
Klaas: En hoe is het met jou?  
Marian: Ik vind het wel druk met twee kleine kinderen.  
Klaas: Ja, dat lijkt mij ook.  
Marian: Jim, onze zoon is een beetje lastig. Ik denk dat hij jaloers is.  
Klaas: Ja, dat hoor je wel vaker. Maar dat zal wel wennen toch?





## 15. Maak het gesprek compleet.

Je bent op kraambezoek bij Michel, je broer. Zijn vrouw, Anneke, heeft net een zoon gekregen. Anneke ligt te slapen. Hun andere zoon, Jesse, is op school. Je feliciteert je broer en vraagt hoe het gaat. Voer het gesprek.

Michel: Hoi, leuk dat je er bent.  
 Ik: .....  
 Michel: Bedankt. Kom binnen.  
 Ik: .....  
 Michel: Goed. Hij is heel lief. Hij eet en slaapt goed.  
 Ik: .....  
 Michel: Dat gaat wel. Ze is moe.  
 Het is druk met twee kleine kinderen.  
 Ik: .....  
 Michel: Hij is een beetje lastig. Ik denk dat hij jaloers is op de baby.  
 Ik: .....  
 Michel: Loop je even mee naar boven.  
 Ik: .....



## 16. Spelletje

Bedenk babynamen!



**17. Je bent in het huis van je broer. Je broer is er niet. De telefoon gaat. Jij neemt de telefoon op. Een collega van je broer is aan de telefoon. Vraag of jij een boodschap kan doorgeven aan je broer. Voer het gesprek met de collega van je broer.**



### 18. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Vertel aan de ander wat de gewoonte is in jouw geboorteland als er een baby geboren is.



### 19. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen. Bedenk je eigen verhaal.



Wie zijn deze mensen?  
In welk huis zijn ze?  
Wonen ze allemaal in dit huis?  
Zijn ze familie van elkaar?  
Wat doen de mensen op dit moment?  
Werken de mensen?

### 3. Mijn dochter doet wat ze wil



#### 1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?  
Heb jij kinderen?  
Hoe oud zijn ze?

Kinderen van ongeveer 13 tot 18 jaar noem je pubers. Zij kunnen lastig zijn.  
Heb jij wel eens problemen met je kinderen?  
Of ken je mensen die wel eens problemen hebben met hun kinderen?  
Wat voor problemen hebben zij?



2. Luister naar het gesprek *Een lastige puber*. Je hoort Alison en Zuleyha. Ze komen elkaar tegen op een verjaardag.



3. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Welke plaatjes passen bij het leven van Alison?



Vertel bij de plaatjes over het leven van Allison.



4. Praat met je begeleider.

De dochter van Alison zit op het vmbo.  
De zoon van Alison studeert aan de universiteit.

Welke type scholen ken je nog meer?



**5. Luister naar je begeleider. Je begeleider leest steeds een zin voor.  
Wat hoor je?**

1. Ik ben net ..... geworden.
  - a. medewerker
  - b. werkeloos
2. Dus ..... blijf ik thuis.
  - a. voorlopig
  - b. voorzichtig
3. Jouw kinderen zijn ..... al groot?
  - a. beter
  - b. zeker
4. Ze gaat haar ..... niet halen.
  - a. diploma
  - b. rijbewijs
5. We hebben met haar ..... gesproken.
  - a. leraar
  - b. mentor



**6. Luister naar het telefoongesprek *Het gaat niet goed op school.*  
Je hoort Alison en meneer Bosma.**



**7. Luister nog een keer naar het telefoongesprek en geef antwoord.**

Wie is meneer Bosma?  
Waarom belt hij?

Het gaat niet goed op school met Lindsey.  
Meneer Bosma noemt vier problemen.  
Welke?





## 8. Praat met je begeleider.

De moeder van Alison weet niet goed hoe ze met haar dochter moet omgaan. Welk advies zou jij Alison geven?



## 9. Luister naar je begeleider. Hoor je een vraag? Zeg ja of nee.



## 10. Taalriedel

Hé Zuheyła, lang niet gezien.

Hé Zuheyła, lang niet gezien.

Hé hallo, hoe is het met jou?

Hé hallo, hoe is het met jou?

Goed hoor. En met jou?

Goed hoor. En met jou?

Prima! Hoe is het met je dochter?

Prima! Hoe is het met je dochter?

Niet zo goed, ik maak me zorgen.

Niet zo goed, ik maak me zorgen.

Wat vervelend! Hoezo?

Wat vervelend! Hoezo?

Ze is zo lastig en brutaal.

Ze is zo lastig en brutaal.

Vroeger was ze zo lief!

Vroeger was ze zo lief!

Ja, maar nu niet meer.

Ja, maar nu niet meer.

Sterkte met je dochter.

Sterkte met je dochter.





### 11. Luister naar je begeleider. Welk woord hoort er niet bij?

1. brutaal – gezellig – lastig – vervelend
2. een brommer – een fiets – een motor – een scooter
3. een fabriek – een flat – een garage – een winkel
4. administratief medewerker – mentor – verkoopster – zwager
5. diploma – huiswerk – bioscoop – school



### 12. Luister naar je begeleider. Zeg na.

1. Het werk bevalt mij goed.
2. Hoeveel kinderen heb je?
3. Ik maak me zorgen over haar.
4. Ze doet wat ze wil.
5. We kunnen geen afspraken maken.
6. Ik ben blij dat mijn kinderen nog klein zijn.
7. Uw dochter is erg lastig in de klas.
8. Moet mijn dochter ook aanwezig zijn bij dit gesprek?



### 13. Zeg het gesprek na.

Alison: Hoeveel kinderen heb je?  
Zuheyla: Drie, een tweeling van 5 en een zoon van 8. En jij?  
Alison: Ik heb twee kinderen, een zoon van 19 en een dochter van 16.  
Zuheyla: Hoe gaat het met je dochter.  
Alison: Niet zo goed. Ze doet wat ze wil.  
Zuheyla: Wat vervelend!  
Alison: Ze is op school heel brutaal en ze houdt zich nooit aan de afspraken.  
Zuheyla: Het was vroeger zo'n lief meisje.  
Alison: Ja, maar nu niet.





#### 14. Maak het gesprek compleet.

Je hebt een zoon van 15. Het gaat niet goed met hem op school. Hij is lastig en brutaal. Je ziet je buurvrouw in het winkelcentrum. Je maakt een praatje met haar. Voer het gesprek.

Nola: Hoi buurvrouw/buurman, hoe is het?  
Ik: .....  
Nola: Ook goed. Hoe is het met je zoon?  
Ik heb hem lang niet gezien.  
Ik: .....  
Nola: Wat vervelend! Heb je al met zijn mentor gesproken?  
Ik: .....  
Nola: Gelukkig zijn mijn kinderen nog jong.  
Ik: .....  
Nola: 4 en 6 jaar. Zullen we samen even een kopje koffie drinken?  
Ik: .....



#### 15. Maak een praatje.

Loop rond. Vertel aan de ander over je kind of kinderen. De ander stelt vragen.



#### 16. Spelletje

Raad het woord.





17. Je hebt een zoon van 13. Hij is een lange periode ziek geweest. Daarom heeft hij veel gemist op school. Hij moet veel werk inhalen. Je belt naar zijn mentor. Je wilt een afspraak maken met de mentor om hierover te praten. Voer dit gesprek.



18. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen. Bedenk je eigen verhaal.



Wie is dit meisje?  
Hoe oud is ze?  
Waar gaat ze naartoe?  
Op welke school zit ze?  
Hoe voelt ze zich?

## 4. Ik zorg voor mijn vader



### 1. Bekijk de foto en praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?  
Heb jij nog een vader en moeder?  
Hoe oud zijn ze?  
Wonen ze in Nederland?



### 2. Luister naar het telefoongesprek *Mijn vader heeft hulp nodig.* Je hoort Erik en Mark.



### 3. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Met wie belt Mark?



thuiszorg



huisarts

Voor wie belt hij?



Waarom belt Mark?



### 4. Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.

Wat denk je? Is Mark tevreden over het telefoongesprek?

Wat moet Mark nu doen?





## 5. Praat met je begeleider.

Soms moet je via de telefoon zaken regelen.  
Bel je wel eens met een bedrijf of organisatie?  
Met welk bedrijf of met welke organisatie?  
Welke zaken moet je dan regelen?  
Vind je dat makkelijk of moeilijk?



## 6. Luister naar het gesprek *Een brief van de thuiszorg.* Je hoort Mark en Taher.



## 7. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.



Over wie praten Taher en Mark?

Over de vader van Taher.

Over de vader van Mark.

Over de moeder van Mark.

Wat is het goede nieuws?

De vader van Mark krijgt hulp van de thuiszorg.

De vader van Mark heeft een brief gekregen van de thuiszorg.

De vader van Mark gaat morgen een paar dagen op vakantie.



## 8. Luister naar je begeleider. Tik op de tafel.

Je begeleider leest een gesprek voor. Hoor je het woord 'thuiszorg'?  
Tik op de tafel als je het woord 'thuiszorg' hoort.



## 9. Luister naar je begeleider. Je begeleider leest steeds een zin uit een gesprek voor. Welk woord hoor je?

1. Heb je het ..... gehad?
2. Wat is er aan de .....
3. Mijn vader kan veel dingen niet meer ..... doen.
4. De thuiszorg kan hem ..... .
5. Dat is goed .....
6. Ging je ..... dag naar je vader toe?
7. Dat hoeft ..... niet meer.
8. Ik kan nu ook wat ..... blijven.



## 10. Taalriedel

Goedemorgen.

Goedemorgen.

U spreekt met Mark de Boer.

U spreekt met Mark de Boer.

Wat kan ik voor u doen?

Wat kan ik voor u doen?

Het gaat om mijn vader.

Het gaat om mijn vader.

Is hij ziek?

Is hij ziek?

Nee hoor, gelukkig niet.

Nee hoor, gelukkig niet.

Wat is er dan?

Wat is er dan?



Mijn vader wordt zo oud.

Mijn vader wordt zo oud.

Heeft hij dan problemen?

Heeft hij dan problemen?

Vooraf met aan- en uitkleden.

Vooraf met aan- en uitkleden.

Kunnen wij hem helpen?

Kunnen wij hem helpen?

Dat zou heel erg fijn zijn.

Dat zou heel erg fijn zijn.



## 11. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Wat is er aan de hand?
2. Het gaat om mijn vader.
3. Hij wordt oud.
4. Hij woont nog zelfstandig.
5. Waar heeft hij problemen mee?
6. Hij kan zich moeilijk aankleden.
7. Ik ga drie keer per week naar mijn vader.
8. Dat is wel zwaar.



## 12. Zeg het gesprek na.

|        |                                               |
|--------|-----------------------------------------------|
| Taher: | Heb je het druk gehad?                        |
| Mark:  | Ja, met mijn vader.                           |
| Taher: | Wat is er aan de hand?                        |
| Mark:  | Mijn vader wordt oud.                         |
| Taher: | Hoe oud is je vader?                          |
| Mark:  | Hij is 82. Hij heeft problemen met aankleden. |
| Taher: | Ga je vaak naar hem toe?                      |
| Mark:  | Drie keer per week.                           |
| Taher: | Dat is wel zwaar.                             |



### 13. Maak het gesprek compleet.

Je belt met een collega. Je zegt dat je later komt op je werk.  
Je moet eerst nog naar je vader. Voer het gesprek.

Carlos: Met Carlos.  
Ik: .....  
Carlos: Wat is er aan de hand?  
Ik: .....  
Carlos: Hoe oud is je vader?  
Ik: .....  
Carlos: Ga je vaak naar je vader toe?  
Ik: .....  
Carlos: Dat is wel zwaar.  
Ik: .....  
Carlos: Tot straks.  
Ik: .....



### 14. Luister naar je begeleider. Wat hoor je? Sta op.

Goed nieuws?



### 15. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Vertel aan de ander over je vader en moeder. Vertel hoe oud je ouders zijn, of ze nog leven en waar ze wonen. De ander reageert.



- 16. Je bent op bezoek bij een vriend. Jullie praten over jullie ouders. Jij vertelt over je moeder. Je moeder woont nog zelfstandig. Ze loopt heel moeilijk. Jij maakt voor haar schoon en je doet de boodschappen. Voer het gesprek.**



- 17. Praat met je begeleider.**

Vind je dat Mark goed voor zijn vader zorgt?  
Waarom wel of waarom niet?



- 18. Je begeleider vertelt een verhaal. Luister naar het verhaal. Vertel het verhaal na. Heb je de tien woorden gebruikt?**



19. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen.  
Bedenk je eigen verhaal.



Wie is deze man?  
Waar is hij?  
Hoe kijkt de man?  
Werkt hij?  
Hoe voelt hij zich?

## 5. Praktijkopdracht



### **Naar buiten!**

1. Ga op bezoek bij een vriend of vriendin.  
Neem foto's mee van je ouders. Vertel over je ouders.  
Stel zelf ook vragen over de ouders van je vriend of vriendin.
2. Kijk naar een aflevering van de soap 'Goede tijden, slechte tijden' op RTL4 (van maandag tot vrijdag om 20.00 uur). Vertel aan je begeleider wat er gebeurd is in de aflevering.



## 6. Overzicht woorden en standaardzinnetjes

de aandacht  
het contact  
het diploma  
de docent  
de economie  
de garage  
het geluk  
de gegevens  
het huiswerk  
het inkomen  
de klas  
het kraambezoek  
de kraamverzorgster  
de liefde  
de medewerker  
de mentor  
het nieuws  
de puber  
de tweeling  
de wijkverpleegkundige  
de studie  
de universiteit  
het verhaal  
de zin

aanwezig  
absoluut  
administratief  
allebei  
brutaal  
duidelijk  
eigenlijk  
gescheiden  
grappig  
jaloers  
knap  
lastig  
positief  
ruim  
slank  
tenslotte  
verliefd  
verstandig  
vervelend  
voorlopig  
wakker  
werkeloos  
zelfstandig

afmaken  
bekijken  
blijven zitten  
combineren  
doorgeven  
langskomen  
meekomen  
ontmoeten  
overgaan  
regelen  
studeren  
terugbellen  
voeden  
wennen  
zich zorgen maken

Daar ben ik het niet mee eens.  
Dan doe ik dat.  
Dat bevalt goed.  
Dat dacht ik al.  
Dat hangt af van ...  
Dat is goed nieuws.  
Dat klinkt goed.  
Dat lijkt me ook.  
Dat klopt wel.  
Het komt goed uit.

Ik ben op zoek naar ...  
Op dit moment ...  
Volgens mij ...  
..., weet je nog?  
Met z'n tweeën.

begonnen - beginnen  
dacht - denken  
ging - gaan  
kreeg - krijgen  
moest - moeten  
gesproken - spreken  
was - zijn  
zat - zitten

# 7. Begeleidershandleiding

## Algemeen

### De modules

Het materiaal is:

- ontwikkeld om *gestructureerd* te werken aan taalverhoging naar niveau A2;
- gericht op de *mondelinge vaardigheden*: luisteren, spreken en gesprekken voeren.

### Wat kan een NT2-deelnemer op niveau A2?

Een deelnemer kan:

- zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met alledaagse onderwerpen;
- de hoofdzaken begrijpen in korte eenvoudige boodschappen;
- eenvoudige aanwijzingen geven en opvolgen;
- praten over eenvoudige en alledaagse dingen;
- zeer korte sociale gesprekken voeren met hulp van de gesprekspartner;
- zijn of haar mening uitdrukken over vertrouwde alledaagse onderwerpen;
- informatie vragen en informatie geven over verschillende zaken.

Dit betekent dat een deelnemer nog heel weinig uit zichzelf kan zeggen, en als hij het probeert, zitten er veel fouten in de uitvoering. De rol van u als gesprekspartner is erg *belangrijk*.

U bent een soort ‘aangever’ en geeft heel veel steun bij de uitvoering van de opdrachten.

U helpt bij het onder woorden brengen van de gedachten van de deelnemer. Ook kunt u niet verwachten dat een deelnemer in bijvoorbeeld de nazegoefeningen alles goed kan nazeggen.

En bij het geven van feedback moet u er vanuit gaan dat een deelnemer nog weinig zelf kan zeggen en bij wat hij zegt veel basale fouten maakt. Ga dus vooral in op de inhoud van wat de deelnemer zegt en minder op de vorm.

### Aanpak – globale werkwijze

Het materiaal bestaat uit vijftien modules. Elke module heeft zijn eigen thema. Er is geen vaste volgorde waarin de modules behandeld moeten worden. Het advies is te starten met de module ‘Praten over jezelf’, omdat deze module in het teken staat van kennismaking.

### Het stramien en de opbouw van elke module zijn hetzelfde

1. Voorblad met foto

Elke module heeft op de kaft een foto die past bij het thema van de module. Daarna volgt een korte inhoudsopgave en uitleg van de gebruikte symbolen.

## 2. Vier subthema's

Binnen elke module zijn steeds *vier subthema's*. Deze subthema's kunnen het best op volgorde worden doorgewerkt. Het is goed om zo nu en dan onderdelen van de module te herhalen. Dit zorgt ervoor dat de deelnemer de stof beter kan onthouden. Als een deelnemer (een deel van) de stof al beheerst, kunnen subthema's of onderdelen daarvan ook worden overgeslagen. Ook als u met de deelnemer besluit dat een gedeelte van een module niet relevant is voor hem/haar (de deelnemer krijgt bijvoorbeeld nooit met het onderwerp van het subthema te maken in zijn leven), kunt u een gedeelte overslaan.

## 3. Introductie subthema

Elk subthema begint met een *foto of beeldmateriaal* met daaraan gekoppeld een aantal concrete vragen. Die staan onder de foto bij de eerste opdracht. Op deze manier wordt het subthema geïntroduceerd en wordt de voorkennis van de deelnemer geactiveerd. Dit betekent dat de kennis die de deelnemer al over het onderwerp heeft, naar boven wordt gehaald. Dat is belangrijk bij bijvoorbeeld het leren van nieuwe woorden. Die kunnen het best onthouden worden als de deelnemer weet bij welke voor hem/haar bekende woorden die kennis hoort. Zo wordt het woordennetwerk in zijn/haar hoofd steeds breder en dieper.

## 4. Dialoog

Daarna komt er een *dialoog*. In deze teksten zitten de belangrijkste nieuwe woorden en zinnen. Ze worden hier voor het eerst aangeboden. De gesprekken hoeven niet woord voor woord begrepen te worden; het gaat om die woorden en zinnen samen doornemen en dat de boodschap ervan overkomt.

## 5. Verwerking van de woorden

De volgende stap is de *verwerking* van die woorden en zinnen. Dat betekent dat de nieuwe woorden en zinnen veel geoefend worden. Dit gebeurt in een aantal verschillende oefenvormen en met heel veel herhaling om te zorgen dat het ook echt binnenkomt. Zonder die herhaling blijft er te weinig hangen. Stelt u zich voor dat u in China woont en Chinees wil leren. Dan heeft ook u behoefte aan veel herhaling om enigszins thuis te raken in deze nieuwe taal. Voor u lijkt het soms misschien saai, maar de deelnemer ervaart dat heel anders.

## 6. Communicatie

Dan volgt de fase van *communicatie*. In eerste instantie is dat nog gestuurd, dus behoorlijk voorgeprogrammeerd: een deelnemer voert korte gesprekken of reageert op standaardvragen. De antwoorden zijn vaak kort. De deelnemer gebruikt hierin vaak de nieuwe woorden of de nieuwe zinnen, precies zoals hij ze net gehoord of gelezen heeft. Die stap is erg belangrijk. Daarna pas komt oefenen met *vrije productie*. Bij vrije productie (het woord zegt het al) is de deelnemer vrijer in wat hij kan en wil zeggen. In bijvoorbeeld een rollenspel laat de deelnemer zien dat hij een gesprekje kan voeren. Dat gesprekje is nooit zo goed en compleet als de dialoog en de oefeningen daarvoor. Dat is logisch en dat hoort erbij: als mensen zelf gaan

praten maken ze op dit niveau nog veel fouten, gebruiken ze korte zinnen enzovoort. De dialogen worden het voorbeeld, maar wat ze nu zelf kunnen staat nog ver af van dat voorbeeld. Soms kunnen deelnemers wel al een paar woorden of een kort zinnetje uit de voorbeelden gebruiken (bijvoorbeeld een zinnetje als 'Ik heb er zin in' of 'Ik droom van ...').

#### 7. Slotfoto('s)

Opdrachten bij de slotfoto('s): de deelnemer fantaseert zijn/haar eigen verhaal bij de slotfoto('s). Deze foto's zijn bedoeld om de fantasie te prikkelen en spontaan praten te stimuleren.

De deelnemer hoeft niet per se de woorden uit het thema te gebruiken; hij/zij gebruikt de woorden en zinnen die hij/zij tot zijn beschikking heeft. U stelt de vragen die onder de foto's staan. Ook hier kunnen de antwoorden weer kort zijn.

Indien de deelnemer bekend is met de situatie op de foto, kunt u eventueel ook over zijn/haar eigen ervaringen praten.

#### 8. Praktijkopdracht

Na de subthema's staan enkele *praktijkopdrachten*, bedoeld om een kleine relatie te leggen met het dagelijkse leven van de deelnemer. Het zijn opdrachten die bedoeld zijn om iets aan iemand te vragen (vraag een familielid of hij zijn rijbewijs heeft) of om iets te bekijken en daarna te bespreken (een website bekijken, iets in een winkel zoeken, een folder bij het zwembad halen). Stimuleer de deelnemer om deze opdrachten uit te voeren, hoe spannend dat soms ook is. U kunt de opdracht voorbespreken en oefenen en bij de volgende bijeenkomst vragen hoe het is gegaan. Deelnemers kunnen de opdrachten ook samen doen.

#### 9. Woorden en standaardzinnetjes

Elke module wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste *woorden en standaardzinnetjes*. Dit zijn de woorden die een deelnemer nodig heeft om de teksten te begrijpen.

De meeste van deze woorden en zinnetjes oefent de deelnemer ook bij oefeningen als verstaan en nazeggen of de dialogues die de deelnemer zelf afmaakt. U kunt extra oefenen met deze woorden. Denk aan oefeningen als:

- u omschrijft het woord, de deelnemer raadt het woord;
- of omgekeerd: de deelnemer omschrijft het woord, u raadt het woord;
- u kiest tien woorden uit de lijst en laat de deelnemer de woorden in categorieën verdelen (bijvoorbeeld: kleding – geen kleding; lekker – niet zo lekker eten; woorden voor een telefoongesprek – woorden als je iemand tegenkomt);
- u noemt drie of vier woorden: welk woord hoort er niet bij?;
- een goede zin maken met het woord (let er dan vooral op dat de betekenis van de zin goed is, de vorm is minder belangrijk).

In SpreekTaal 2 komen meer abstracte begrippen voor dan in SpreekTaal 1. Vindt uw deelnemer een woord/begrip moeilijk? Probeer het dan uit te leggen aan de hand van een voor uw deelnemer vertrouwde situatie.

#### 10. Suggesties voor extra materiaal

Na de specifieke instructies bij deze module vindt u nog suggesties voor extra materiaal of extra oefeningen. Er worden suggesties voor liedjes gegeven (die u samen met de deelnemer kunt beluisteren of bekijken) en er zijn andere opdrachten. U hoeft deze opdrachten niet te doen, ze bieden meer verdieping als een deelnemer daar behoefte aan heeft.

#### Wat vindt u niet terug in het materiaal?

- Lees- en schrijfoopdrachten:  
Het materiaal is bedoeld om de mondelinge vaardigheden te verbeteren. Deelnemers schrijven dus niet of nauwelijks de antwoorden op.
- Expliciete aandacht voor grammatica:  
Geen invuloefeningen of uitleg over de grammatica. We besteden op dit niveau nog niet expliciet aandacht aan grammatica. Wel krijgt een deelnemer standaardzinnen aangeboden die hij/zij kan gebruiken.
- Klankoefeningen:  
In de modules wordt geoefend met de uitspraak van woorden en zinnen. Voor specifieke klankoefeningen verwijzen we naar het boek Uitspraaktrainer (uitgave Boom).

#### Instructie

In de modules wordt gebruik gemaakt van steeds dezelfde instructie. Bij elke instructie hoort een pictogram ter illustratie. De woordenschat die in de instructie gebruikt wordt staat in onderstaand kader.

|          |               |               |             |              |
|----------|---------------|---------------|-------------|--------------|
| bekijk   | loop rond     | de begeleider | het woord   | nog een keer |
| luister  | tik           | het gesprek   | de zin      | steeds       |
| praat    | geef antwoord | de vraag      | de foto     |              |
| wijs aan | zeg na        | het antwoord  | het plaatje |              |

#### Total Physical Response

Met Total Physical Response (TPR) wordt het leren van taal gekoppeld aan fysieke actie. Via TPR kan de begeleider steeds de nieuwe woorden/instructies introduceren en oefenen. Hoe werkt TPR?

Een concreet voorbeeld:

*De begeleider wil duidelijk maken wat de instructie 'wijs aan' betekent. Hij/zij zegt: ik wijs de tafel aan. De begeleider wijst **tegelijkertijd** de tafel aan. Dit herhaalt hij een aantal keer waarbij steeds een ander (bij de deelnemer bekend) woord gebruikt wordt (stoel, boek, muur etcetera). De volgende stap is dat de begeleider instructies geeft aan de deelnemer die hij moet uitbeelden. Daarna kan de link gelegd worden naar de specifieke oefening.*

## De oefeningen

De deelnemers hoeven niet of nauwelijks te schrijven. Zij reageren op vragen door dingen aan te wijzen, vingers op te steken, te tikken, iets te doen en/of te praten. Dit is ook voor leerders die wel kunnen lezen en schrijven een prima manier om mondelinge taal te verwerven.

Als deelnemers niet kunnen lezen, moet de begeleider de geschreven antwoorden voorlezen.

Een aantal oefeningen heeft extra uitleg nodig:

- **De luisterteksten**

De werkwijze met de *luisterteksten* is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de tekst/het gesprek;
- de deelnemer luistert nog één of twee keer, hierbij zijn begripsoefeningen opgenomen;
- de begeleider bespreekt met de deelnemer de tekst/het gesprek aan de hand van de begripsoefeningen.

- **Tik op de tafel**

De oefeningen *Tik op de tafel* zijn bedoeld om te oefenen met woord- en zinsaccent. Elk woord van twee lettergrepen of meer bevat een woordaccent: zo valt in het woord 'uitspraak' het accent op de eerste lettergreep (uit). Het is belangrijk dat de deelnemer het accent op de juiste lettergreep legt, anders is hij/zij moeilijk te verstaan en soms zelfs zal de betekenis van het woord wijzigen (denk aan voorkomen en voorkomen).

Naast woordaccent bestaat er ook zinsaccent: een of meer woorden in een zin krijgen een accent, zeg maar 'de klemtoon van de zin'. Het woord dat het accent krijgt wordt (qua toon) iets hoger of lager uitgesproken. In de zin 'Mag ik de boter?' zal het woord 'boter' het zinsaccent krijgen; je wilt immers niet de kaas of de worst, maar de boter.

De werkwijze met de oefeningen van *Tik op de tafel* is als volgt:

- de deelnemer luistert naar een zin of gesprek;
- de deelnemer tikt op de tafel als hij een bepaald woord hoort.

Alternatief: u kunt de deelnemer ook vragen om zijn hand op te steken als hij/zij het woord hoort, in zijn handen te klappen of een papiertje in de lucht te steken.

- **Taalriedel**

De werkwijze met de *taalriedels* is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
- de deelnemer spreekt mee met de audio met of zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

Alternatief: u kunt de taalriedel ook zonder audio gebruiken. U tikt het juiste ritme, de deelnemer doet de taalriedel. Het is dan ook mogelijk de taalriedel te verpersoonlijken door bijv. de eigen naam te gebruiken of een stukje zin aan te passen (bijvoorbeeld 'Mijn pols doet

zeer.’, wordt ‘Mijn arm doet zeer.’)

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

- **Zeg na**

*Zeg na* is te vergelijken met de taalriedel. De zinnen staan niet op de audio, de begeleider leest de zin voor, de deelnemer zegt na.

Het is de bedoeling dat de deelnemer niet meeleest, maar alleen luistert en nazegt. Als het nazeggen van de zinnen goed gaat, kunt u ook een kleine verandering aanbrengen in de zin, bijv. door een woord te vervangen door een ander woord.

Bij een aantal oefeningen staat meer informatie. Deze informatie staat achterin het boekje. Dit kunt u zien aan dit pictogram:



## **Feedback op de oefeningen**

Er zijn een paar ‘gouden regels’ voor het geven van feedback op deelnemers:

1. Geef complimenten:

Natuurlijk hoort u fouten in wat de deelnemer zegt, maar zeg altijd eerst iets over wat goed gegaan is. Dat kan zijn dat de deelnemer de goede woorden heeft gebruikt, een goede reactie heeft gegeven, een mooie zin heeft gemaakt of dat hij/zij het aangedurfd heeft om iets te zeggen.

2. De inhoud gaat voor de vorm:

Wat een deelnemer zegt is op dit niveau veel belangrijker dan hoe hij/zij het zegt. Dat betekent dat een deelnemer wel de goede woorden moet leren gebruiken, maar dat de woorden nog in de verkeerde volgorde kunnen staan. Of hij/zij heeft nog geen perfecte uitspraak, of hij vervoegt de werkwoorden nog niet goed.

3. Meer keren luisteren naar een dialoog:

Een deelnemer hoeft niet in een keer de hele dialoog te begrijpen. Luister samen nog een keer en doe dan de oefeningen die bij de dialoog horen. Als de deelnemer de hoofdlijnen van de dialoog goed begrijpt, kunt u door naar de volgende oefening.

4. Doorgaan naar de volgende oefening:

Ook bij het beantwoorden van de oefeningen hoeft de deelnemer niet alles goed te doen. Als u het antwoord kunt begrijpen en de inhoud is goed, kunt u gerust doorgaan naar een volgende oefening. Een antwoord hoeft dus niet perfect te zijn.

## **Groepsgrootte**

De meeste oefeningen kunnen zowel in groepjes van twee/drie deelnemers (of een deelnemer met begeleider) als in grotere groepen gedaan worden. De dialogen kunnen in een grotere groep – na een duidelijke instructie van de begeleider – geoefend worden in tweetallen. De begeleider loopt langs, luistert naar wat er gezegd wordt (maar verbetert niet elke fout)



en helpt en ondersteunt waar dat nodig is. Het gaat in deze fase van taalverwerving om het stimuleren van praten en om durf en zelfvertrouwen.

### **Analfabeten**

Het materiaal is zo gemaakt dat ook een analfabeet er samen met een begeleider gebruik van kan maken. De begeleider leest de instructie voor en legt uit wat de bedoeling van de opdracht is. In het geval dat iemand niet kan lezen, laat de begeleider de deelnemer zelf benoemen wat hij herkent. Denk bijvoorbeeld aan een logo, een datum of de plek waar het adres staat. De begeleider kan vervolgens de tekst voorlezen en/of de belangrijkste informatie mondeling naar voren brengen.

## Specifieke instructies bij de oefeningen:

### 1. Weer verliefd!

#### Oefening 1:

Dit thema gaat over verliefdheid en het starten van een relatie. Er zijn natuurlijk veel andere manieren waarop een relatie gestart kan worden. Veel deelnemers hebben misschien te maken met een partnerkeuze door ouders of familie. Als dat zo is, kunt u het best inschatten of dit subthema geschikt is voor uw deelnemer. U kunt het thema ook benaderen als een vorm van 'kennismaken met de Nederlandse cultuur' en laten zien wat verliefdheid in Nederland kan betekenen.

#### Oefening 3 en 4:

Transcript *Ik ben weer verliefd*

Gülsen: Wil je nog koffie?  
Manon: [stilte]  
Gülsen: Hé hallo, Manon, wil je nog koffie?  
Manon: O, eh ... o ja lekker hoor.  
Gülsen: Gaat het wel goed met je? Volgens mij ben je met je gedachten heel ergens anders.  
Manon: Ja, dat klopt. Ik ben weer verliefd!  
Gülsen: Oh? Verliefd! Wat leuk! Op wie? Ken ik hem?  
Manon: Dat geloof ik niet. Ik heb hem ontmoet op het feest van Milou. Ja, zij vierde toen haar dertigste verjaardag in dat restaurant, weet je nog. En ik zat naast hem.  
Gülsen: O, wat spannend. Hoe heet hij?  
Manon: Dogan. Hij is hier geboren maar zijn ouders komen uit Turkije. Het was heel gezellig op dat feest. We hebben de hele avond gepraat over van alles. We zijn allebei gescheiden. Ik heb hem ook verteld van mijn zoon.  
Gülsen: O, nou wat leuk joh. Vertel eens wat meer over hem.  
Manon: Hij is 36, hij heeft geen kinderen en hij woont in Nijmegen. Hij is groot en slank ... volgens mij is hij 1 meter 90. Hij werkt bij een computerbedrijf. En hij is ontzettend grappig ... en vooral heel lief!  
Gülsen: Heb je een foto van hem?  
Manon: Eh, ja, op mijn telefoon. Maar die heb ik nu niet bij me.  
Gülsen: En heb je nog wel contact met hem gehad na het feest?  
Manon: Ja tuurlijk! We sms'en veel en ik heb hem een paar keer aan de telefoon gehad.

Gülsen: Nou, dat klinkt goed. Wanneer zien jullie elkaar weer?  
 Manon: Morgen, dan gaan we met z'n tweeën naar de film.  
 Gülsen: Gezellig! Nou, dan ga ik nu nog even een kopje koffie voor je halen.

### Oefening 5:

Lees de volgende zinnen voor:

1. Het gaat goed. Ik ben **verliefd**.
2. Ik heb Dogan **ontmoet** op een feest.
3. We zijn **allebei** gescheiden
4. Hij is ontzettend **grappig**.
5. Morgen gaan we naar de **film**.

### Oefening 6:

Werkwijze bij een analfabete deelnemer: bekijk samen de sms, kijk wat een deelnemer herkent in de sms, lees de sms voor en bespreek samen de vraag.

### Oefening 7 en 8:

Transcript *Ze waren de hele tijd samen*

Ayse: Met Ayse.  
 Gülsen: Hoi, met Gülsen.  
 Ayse: Hoi!  
 Gülsen: Heb je het al gehoord?  
 Ayse: Wat?  
 Gülsen: Ik heb groot nieuws.  
 Ayse: Wat dan?  
 Gülsen: Manon is verliefd!  
 Ayse: O, dat dacht ik al. Zeker op Dogan.  
 Gülsen: Hè, hoe weet jij dat nou?!  
 Ayse: Nou, ik was ook op het feest van Milou. Ze waren daar de hele tijd samen.  
 Gülsen: O, ja wel leuk voor haar hè?  
 Ayse: Ja, maar ik hoop dat het goed gaat.  
 Gülsen: Hoezo?  
 Ayse: Ik heb wel wat verhalen over Dogan gehoord. Niet allemaal positief.  
 Gülsen: O, wat dan?  
 Ayse: Nou, dat vertel ik nog wel een keer. Hoe is het met jou? Nog steeds druk met je werk?  
 Gülsen: Absoluut. Ik heb geen tijd voor de liefde. We spreken elkaar snel!  
 Ayse: Ja oké, doe!

### Oefening 9:

Luister naar de audio. De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
- de deelnemer spreekt mee met de audio met of zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

### Oefening 15:

De deelnemer vertelt aan de hand van de plaatjes over een persoon. Hij/zij kan de plaatjes op zijn/haar eigen wijze interpreteren. Stel vragen als de deelnemer het moeilijk vindt om uit zichzelf te vertellen.

### Oefening 16:

De deelnemer bedenkt zijn/haar eigen verhaal bij de foto. Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de man en vrouw op de foto.

## 2. Nog een kindje

### Oefening 2:

Veel mensen laten aan de buitenkant van huis zien dat er een kindje is geboren. Vraag de deelnemer of hij in zijn buurt voorbeelden daarvan heeft gezien (een vlag, een ooievaar, slingers, een bord in de tuin). Vraag of en op welke manier er in het land van herkomst aandacht is voor de komst van een kindje.

### Oefening 3 en 4:

Transcript *Op kraambezoek*

- |         |                                                                                                                                  |
|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Marian: | Met Marian Visser, de kraamverzorgster.                                                                                          |
| Klaas:  | Goedemorgen, u spreekt met Klaas Hooghout. Ik ben op zoek naar Julia.                                                            |
| Marian: | Julia slaapt op dit moment. Kan ik een boodschap doorgeven?                                                                      |
| Klaas:  | Nou, eh ... ja, ik wilde eigenlijk vanmiddag even op kraambezoek komen. Samen met Marijke. Wij zijn collega's van Julia.         |
| Marian: | Oké. Misschien is het handig als u over een uurtje terugbelt? Dan is Julia wel wakker. De baby moet ook weer gevoed worden.      |
| Klaas:  | Goed, dan doe ik dat.                                                                                                            |
| Marian: | Ik zal in ieder geval doorgeven dat u gebeld hebt. En ik zal zeggen dat u vanmiddag even wilt langskomen. Hoe laat wilt u komen? |

Klaas: O, om een uur of vier. We blijven ook niet zo lang hoor. We willen alleen graag even de baby zien! En natuurlijk kijken hoe het met Julia gaat.

Marian: Prima.

Klaas: Bedankt, nou dan bel ik over een uurtje nog even terug. Dag.

Marian: Dag!

## Oefening 6 en 7:

Transcript *Hoe gaat het met de baby?*

Klaas: Hoi Julia, gefeliciteerd met jullie dochter.

Julia: Ja, bedankt, wat leuk dat je er bent. Is Marijke niet meegekomen?

Klaas: Nee, nee, het was zo druk op het werk. Zij moest nog wat afmaken. Ze komt een andere keer op kraambezoek.

Julia: Goed hoor ... hé, maar wat gezellig dat je er bent.

Klaas: Hoe gaat het met jou en de baby?

Julia: Met Diana gaat het goed. Ja, ze is een heel lieve baby. Eet en slaapt goed. Maar ik vind het wel druk hoor. Nu met twee kleine kinderen.

Klaas: Ja, dat lijkt mij ook. Is je man al weer aan het werk?

Julia: Helaas wel. Gelukkig is de kraamverzorgster er nog. En Jim, onze zoon, is een beetje lastig. Ik denk dat hij een beetje jaloers is op alle aandacht voor Diana.

Klaas: Ja, dat hoor je wel vaker, hè. Hij is natuurlijk ook ruim 2 jaar alleen met jullie geweest. Maar dat zal wel wennen toch?

Julia: Ik hoop het. Oh, ik hoor Diana. Ik ga haar even uit bed halen.

...

Klaas: Wat een mooi kindje!

Julia: Wil je haar even vasthouden?

## Oefening 8:

Lees de volgende zinnen voor:

1. Ik ben op zoek naar Julia.
2. Wij zijn collega's van haar.
3. Ik zal doorgeven dat u gebeld heeft.
4. Gefeliciteerd met jullie dochter.
5. Ze is een heel lieve baby.
6. Jim is een beetje lastig.
7. Ik ga haar even uit bed halen.
8. Wat een mooi kindje!

### Oefening 9:

1. Goedemorgen. Julia slaapt op dit **moment**.
2. Kan ik een boodschap **doorgeven**?
3. Nou, ik wilde vanmiddag even op **kraambezoek** komen.
4. Samen met Marijke. We zijn **collega's** van Julia.
5. Misschien is het **handig** als u over een uurtje terugbelt.
6. Goed, dan doe ik **dat**.

### Oefening 11:

Luister naar de audio. De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
- de deelnemer spreekt mee met de audio met of zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

### Oefening 16:

Laat deelnemers om de beurt een meisjesnaam noemen voor een baby, steeds met een andere beginletter. Begin bij de letter A, ga door tot de Z. Doe dit ook voor jongensnamen.

### Oefening 19:

De deelnemer bedenkt zijn/haar eigen verhaal bij de foto. Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de mensen op de foto.

## 3. Mijn dochter doet wat ze wil

### Oefening 1:

Bespreek met de deelnemer het begrip 'puber'. In de Nederlandse cultuur is dit een bekend begrip. Dit kan in andere culturen anders zijn.

### Oefening 2 en 3:

Transcript *Een lastige puber*

- |          |                                                                     |
|----------|---------------------------------------------------------------------|
| Alison:  | Hé, lang niet gezien. Hoe is het?                                   |
| Zuheyra: | Goed, en met jou?                                                   |
| Alison:  | Ah, ook wel.                                                        |
| Zuheyra: | Werk je nog?                                                        |
| Alison:  | Ja, ik werk nog steeds als administratief medewerker in een garage. |
| Zuheyra: | Leuk.                                                               |

Alison: Dat bevalt goed, hoor. Dus daar wil ik nog wel even blijven. En jij?

Zuheyla: Ja, nou ja, ik ben net werkeloos geworden. De winkel moest sluiten. Vervelend, maar het komt ook wel goed uit. Mijn kinderen zijn nog klein. Dus voorlopig blijf ik thuis.

Alison: Hoeveel kinderen heb je?

Zuheyla: Drie. Een tweeling van 5, dat zijn twee meisjes, en een zoon van 8. Ja, een lekker druk gezin. Jouw kinderen zijn zeker al groot?

Alison: Pff. Ja, joh, Lindsey is 16 en John is 19. Ja, joh ... John is dit jaar begonnen met studeren. Hij studeert economie aan de universiteit.

Zuheyla: Wat goed. En Lindsey?

Alison: Nou, dat gaat niet zo goed. Ik maak me wel zorgen over haar. Kijk, ze zit in haar examenjaar van het vmbo. Ik denk niet dat ze haar diploma gaat halen.

Zuheyla: Jeetje.

Alison: In de derde klas is ze ook al blijven zitten. Als ze niet slaagt, moet ze naar een andere school.

Zuheyla: O, wat vervelend.

Alison: Jazeker joh. Ze heeft gewoon helemaal geen zin in school. We hebben al vaak met haar mentor gesproken. Maar het wordt niet beter. Kijk ze doet wat ze wil. En dat is vooral uitgaan met haar vrienden. Het is gewoon een heel lastige puber.

Zuheyla: Goh, en het was vroeger zo'n lief meisje.

Alison: Ja joh en nu .... Wij kunnen geen afspraken maken. Ze is altijd te laat thuis. En nu heeft ze een scooter. Daar was ik het ook niet mee eens. Maar goed, dit zal wel een keer overgaan.

Zuheyla: Ja, nou, sterkte. Ik ben blij dat mijn kinderen nog klein zijn!

#### Oefening 4:

Besprek met de deelnemer de verschillende typen voortgezet onderwijs en het mogelijk vervolg: vmbo (beroepsgericht, kader, theoretisch), havo, vwo (atheneum, gymnasium), mbo, hbo en universiteit. Als een deelnemer hier mee te maken heeft gehad, zal hij/zij er meer van afweten. Als een deelnemer geen kinderen heeft, hoeft hier niet al te lang bij te worden stilgestaan.

#### Oefening 5:

Lees de volgende zinnen voor:

1. Ik ben net **werkeloos** geworden.
2. Dus **voorlopig** blijf ik thuis.
3. Jouw kinderen zijn **zeker** al groot.
4. Ze gaat haar **diploma** niet halen.
5. We hebben met haar **mentor** gesproken.

## Oefening 6 en 7:

Transcript *Het gaat niet goed op school*

Alison: Met Alison Bakker.  
Meneer Bosma: Goedemiddag, u spreekt met Jan Bosma. Ik ben de mentor van uw dochter Lindsey.  
Alison: O eh.. hallo.  
Meneer Bosma: Ik wil graag met u praten over uw dochter. Het gaat niet goed op school. Ze werkt niet en haar huiswerk doet ze ook niet.  
Alison: Is het weer zover?  
Meneer Bosma: Ze is erg lastig in de klas en heel brutaal tegen de docenten.  
Alison: O nee ...  
Meneer Bosma: Ja. Zo gaat zij haar diploma niet halen. Kunnen wij een afspraak maken?  
Alison: Ja, natuurlijk. Wij praten thuis vaak met haar hierover. Maar het helpt niet. Dus ik wil ook graag met u praten.  
Meneer Bosma: Kunt u morgen om 15.30 uur?  
Alison: Ja, dat is prima. Moet Lindsey ook aanwezig zijn bij dit gesprek?  
Meneer Bosma: Ja, dat is wel verstandig. Zij moet tenslotte haar diploma halen.  
Alison: Ja ...  
Meneer Bosma: Ja. Ik zie u morgen.  
Alison: Dag meneer Bosma.

## Oefening 9:

Lees de volgende zinnen voor:

1. Ik werk als administratief medewerker in een garage.
2. Hoeveel kinderen heb je?
3. Jouw kinderen zijn zeker al groot?
4. John studeert economie aan de universiteit.
5. Dan moet ze naar een andere school.
6. Kan ik een afspraak met u maken?

## Oefening 10:

Luister naar de audio. De werkwijze is als volgt:

1. de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
2. de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
3. de deelnemer spreekt mee met de audio met of zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
4. de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.



### Oefening 16:

Maak kaartjes met daarop woorden uit deze les en de voorafgaande lessen, bijvoorbeeld: mentor, scooter, kraamverzorgster, kraambezoek, tweeling, diploma, collega.

Deel de kaartjes uit. Laat de deelnemer het woord op het kaartje omschrijven of tekenen. De ander moet het woord op het kaartje raden. Als u één deelnemer heeft, kunt u twee dingen doen. Of u omschrijft het woord en de deelnemer raadt het woord, of de deelnemer kijkt in de woordenlijst bij deze module, kiest zelf een woord uit en probeert het woord aan u te omschrijven. Bij een analfabete deelnemer kunt u de plaatjes in dit boekje gebruiken.

### Oefening 18:

De deelnemer bedenkt zijn/haar eigen verhaal bij de foto.

Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de mensen op de foto.

## 4. Ik zorg voor mijn vader

### Oefening 2, 3 en 4:

Transcript *Mijn vader heeft hulp nodig*

Erik: Goedemorgen, Thuiszorg Amsterdam.  
Mark: Hallo, u spreekt met Mark de Boer.  
Erik: Wat kan ik voor u doen?  
Mark: Het gaat om mijn vader. Hij woont nog zelfstandig. Dat wordt helaas steeds moeilijker.  
Erik: Hoe oud is uw vader?  
Mark: 82.  
Erik: En waar heeft hij vooral problemen mee?  
Mark: Met aan- en uitkleden. Hij blijft soms de hele dag in zijn pyjama. Mijn zus en ik komen hem vaak helpen. Maar we werken allebei en we wonen niet in Amsterdam. Dus dat is niet makkelijk.  
Erik: Dat is duidelijk. U kunt u uw vader aanmelden voor thuiszorg.  
Mark: En dan?  
Erik: Dan komt er elke ochtend en avond een wijkverpleegkundige ... en eh die helpt uw vader dan met aan- en uitkleden.  
Mark: Dat is mooi. Is dat niet heel duur?  
Erik: Nou, dat hangt af van het inkomen van uw vader.  
Mark: Oké. En hoe kan ik alles regelen?

Erik: Ik stuur uw vader een formulier. Op dat formulier kunt u alle gegevens invullen. Dan stuurt u het formulier naar ons terug. Daarna bekijken wij of uw vader recht heeft op thuiszorg. Als dat zo is, gaan we dat regelen.

Mark: Prima. Hoe lang gaat het duren, denkt u?

Erik: We kunnen alles binnen een week regelen. Waar kan ik het formulier naartoe sturen?

Mark: .....

### Oefening 6, 7 en 8:

Transcript *Een brief van de thuiszorg*

Mark: Zo, ik ben blij dat ik zit.

Taher: Heb je het druk gehad?

Mark: Ja, met mijn vader.

Taher: Wat is er aan de hand? Is hij ziek?

Mark: Nee, nee, gelukkig niet. Hij wordt oud en hij kan veel dingen niet meer zelfstandig doen.

Taher: O, wat naar!

Mark: Ja, maar vandaag kreeg hij een brief van de thuiszorg. Ze kunnen hem helpen. Er komt elke dag een wijkverpleegkundige en die helpt hem met aan- en uitkleden. Vanaf morgen!

Taher: Dat is goed nieuws.

Mark: Ja, ja, ja voor mij en voor mijn zus ... en voor mijn vader natuurlijk.

Taher: Ging je elke dag naar je vader toe?

Mark: Nee, nee, nee, dat niet. Mijn zus ging vier keer per week en ik drie keer.

Taher: Tjee ... en kon je dat wel combineren met je werk?

Mark: Dat was wel zwaar. Snel voor mijn werk nog even naar mijn vader toe.

Taher: Ja, dat kan ik me voorstellen.

Mark: Ja, maar ja, nu hoeft dat niet meer. Nu kan ik ook na mijn werk naar mijn vader gaan. Dan kan ik ook nog wat langer blijven.

Taher: Ja, ja dat is mooi.

### Oefening 9:

Lees de volgende zinnen voor:

1. Heb je het **druk** gehad?
2. Wat is er aan de **hand**?
3. Mijn vader kan veel dingen niet meer **zelfstandig** doen.
4. De thuiszorg kan hem **helpen**.
5. Dat is goed **nieuws**.
6. Ging je **elke** dag naar je vader toe?

7. Dat hoeft **nu** niet meer.
8. Ik kan nu ook wat **langer** blijven.

### Oefening 10:

Luister naar de audio. De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
- de deelnemer spreekt mee met de audio met of zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

### Oefening 14:

Lees de volgende situaties voor:

- Je hebt een dochter. Zij is 25 jaar. Ze gaat volgende maand trouwen.
- Je broer heeft een ongeluk gehad met de auto. Hij ligt in het ziekenhuis.
- Je gaat morgen met je kinderen naar de Efteling.  
Je ziet in de krant dat het morgen mooi weer wordt.
- Je hebt kiespijn. Je belt de tandarts. Je mag meteen komen.
- Je wilt snel nog even een boodschap doen op de fiets.  
Helaas lukt dat niet, want je band is lek.
- Je oma wordt morgen 90 jaar.
- Je zoon heeft geen werk meer. De fabriek waar hij werkte, gaat sluiten.

De deelnemers luisteren naar de situatie. Ze staan op als ze het goed nieuws vinden. Bedenk eventueel ook nog andere situaties passend bij de leefsituatie en ervaringen van de deelnemers.

### Oefening 18:

Lees het verhaal dat hieronder staat. Laat de deelnemer het verhaal zo goed mogelijk navertellen. Geef punten voor elk woord dat de deelnemer zich nog goed weet te herinneren en gebruikt bij het navertellen. Lees het verhaal eventueel nog een tweede keer voor.

*Verhaal:*

*Samuel is 35 jaar. Hij woont alleen. In de krant ziet hij een foto. Op de foto staat Jeannet. Samuel kent Jeannet van vroeger. Zij was zijn buurvrouw. Samuel was altijd een beetje verliefd op Jeannet. Ze is nog steeds een knappe vrouw. Samuel zoekt het telefoonnummer van Jeannet op in het telefoonboek. Jeannet vindt het leuk dat hij belt. Ze maken een afspraak.*

Woorden uit de tekst:

1. woont alleen
2. krant
3. foto
4. vroeger
5. buurvrouw
6. beetje verliefd
7. knappe vrouw
8. telefoonnummer
9. leuk
10. afspraak

### **Oefening 19:**

De deelnemer bedenkt zijn/haar eigen verhaal bij de foto.

Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de mensen op de foto.

## 8. Suggesties voor extra materiaal

- Gebruik eigen foto's van de deelnemer(s), bijvoorbeeld van gezin, familie en gewoontes als er een baby wordt geboren.
- Luister met de deelnemers naar liedjes. Doel hiervan is dat deelnemers de melodie van de taal horen. Vraag aan de deelnemer(s) of hij/zij woorden herkent. Het is niet de bedoeling dat het liedje woord voor woord wordt verstaan en/of besproken. De liedjes, die te vinden zijn op internet<sup>1</sup>, zijn op dit niveau meestal te moeilijk. Liedjes die bij deze module passen:
  - 'Dochters' van Marco Borsato;
  - 'Samen voor altijd' van Marco Borsato;
  - 'Een beetje verliefd' van André Hazes;
  - 'Ik heb je lief' van Paul de Leeuw;
  - 'Ik zing dit lied voor jou alleen' van Jan Smit.
- Neem de oefeningen bij *Zeg na/Taalriedel* op als die mogelijkheid er is en laat de deelnemer zijn teksten terugluisteren.

---

<sup>1</sup> Veel liedjes zijn te beluisteren via Spotify (programma is gratis te downloaden via [www.spotify.com](http://www.spotify.com).)



Wil je ook beter leren lezen en schrijven?  
Of ken je iemand die beter wil leren en  
schrijven? Bel dan: 0800 – 0234444

SpreekTaal 2 is ontwikkeld door Het Begint met Taal en de Vrije Universiteit Amsterdam en mogelijk gemaakt dankzij financiële ondersteuning van het Oranje Fonds, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Stichting Lezen & Schrijven.



Ministerie van Sociale Zaken en  
Werkgelegenheid



## Colofon

### **Dit product is tot stand gekomen door:**

Het Begint met Taal  
Koningin Wilhelminalaan 8, 3527 LD Utrecht  
030-2422841  
info@hetbegintmettaal.nl, www.hetbegintmettaal.nl

### **Algemene projectleiding:** Sylvia de Groot Heupner

Vrije Universiteit Amsterdam - VU-NT2  
De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam  
020-5986575, 06-10817548  
c.w.h.vander.voort@vu.nl, www.nt2.vu.nl

### **Inhoudelijke projectleiding:** Vita Olijhoek (VU-NT2)

### **Concept & advies:** Carola van der Voort

Van Dale Uitgevers  
Postbus 13288  
3507 LG Utrecht



**Correspondentieadres:** redactie@vandale.nl  
www.vandale.nl / www.vandale.be

### **Auteurs:** Martijn Baalman, Lotte Minnema en Anja Valk

### **Ontworpen door:** Beeldenfabriek, Rotterdam

**Audiobestanden:** de bij deze module horende audiobestanden zijn te beluisteren en/of te downloaden op [www.vandale.nl/spreektaal](http://www.vandale.nl/spreektaal).

**Beeldmateriaal:** al het beeldmateriaal is met zorg geselecteerd. Mocht u desondanks menen dat wij uw rechten niet goed gerespecteerd hebben, neemt u dan contact op met Het Begint met Taal.

**Bronnen:** p.4-6-12-14-20-22-28 – Office online / p.9 – Pixabay.com / p.14 – Voornamelijk.nl / p.18 – De deur uit

**Meer informatie?** Neem contact op met Het Begint met Taal via 030-2422841 of [info@hetbegintmettaal.nl](mailto:info@hetbegintmettaal.nl).

## SpreekTaal – hét materiaal voor taalcoaching

**SpreekTaal** is de meest gebruikte methode voor taalcoaching aan anderstaligen. Het materiaal is uitgebreid getest in de praktijk en speciaal ontwikkeld voor taalvrijwilligers die anderstaligen ondersteunen met het beter leren spreken van de Nederlandse taal.

- geschikt voor zowel een-op-een taalcoaching als kleine groepen
- eenvoudig in gebruik (geen leservaring vereist)
- goede aansluiting op de dagelijkse praktijk
- laagdrempelig, leuk en leerzaam

De methode bestaat uit twee series: **SpreekTaal 1** (niveau 0 tot A1+) en **SpreekTaal 2** (niveau A1 tot A2). Beide series bestaan uit vijftien praktische modules over dagelijkse onderwerpen, zoals Eten & Drinken, Wonen en Gezondheid. Elke afzonderlijke module bevat verschillende audio-opnames en biedt materiaal voor ongeveer 5 uur taalcoaching.

De audiobestanden die bij deze module horen zijn te beluisteren en/of te downloaden via: [www.vandale.nl/spreektaal](http://www.vandale.nl/spreektaal).

### SpreekTaal 2 - module 1 t/m 15

- |                      |                          |                 |
|----------------------|--------------------------|-----------------|
| 1 Praten over jezelf | 6 Kleding & uiterlijk    | 11 Gezondheid   |
| 2 Familie & vrienden | 7 Leren                  | 12 Werk         |
| 3 Eten & drinken     | 8 Kopen                  | 13 Dag en tijd  |
| 4 Wonen              | 9 Reizen                 | 14 Communicatie |
| 5 Vrije tijd         | 10 Nederlandse gewoontes | 15 Geld         |



**Het Begint met Taal** versterkt taalvrijwilligersorganisaties op ruim 250 locaties in verschillende fases bij het slim organiseren van taalcoaching aan anderstaligen. Op deze locaties oefenen wekelijks 15.000 taalvrijwilligers met 28.000 anderstaligen de Nederlandse taal. Nieuwe initiatieven kunnen op die manier gelijk aan de slag, ervaren organisaties kunnen groeien en methodes die lokaal goed werken rollen wij landelijk uit. Zo leren we van elkaar en wordt taalcoaching nóg effectiever. Zie voor meer informatie: [www.hetbegintmettaal.nl](http://www.hetbegintmettaal.nl)

© 2018 Het Begint met Taal  
© 2018 Van Dale Uitgevers

Alle rechten voorbehouden.

